

“KEUZE VOOR EEN ZO GROOT MOGELIJK MAATSCHAPPELIJK NUT, NIET VOOR WINSTMAXIMALISATIE”

Nieuwe directie WOB zet koers Jellema voort

De opvolger van de onlangs overleden WOB-directeur M. Jellema heeft net als zijn voorganger het kompas uitgezet op schaalvergroting en meer samenwerking in de waterketen. Tempo is daarbij vereist, vindt D. van Rijsbergen, de nieuwe algemeen directeur van de waterleidingmaatschappij Oost-Brabant.

“We kunnen niet anders, want de watersector verandert snel. We zitten volop in het overleg over een fusie met de WNWB. Er moet voor de vakantie een intentieverklaring liggen. Daarna kunnen we een plan gaan uitwerken”. Van Rijsbergen verwacht op dit punt geen grote problemen. “Een samengaan van beide waterproducenten is al tien jaar een optie. Beide partijen willen die fusie. Onze ideeën sporen voor een groot deel met elkaar”.

Ook mogelijke verschillen in cultuur zullen volgens hem nauwelijks een belemmering vormen.

De ironie van het lot is hier wellicht al een positieve vingerwijzing: de directeur van WNWB, G. van Nuland, komt uit oost-Brabant; bij zijn tegenhanger bij WOB ligt dat precies andersom. “Er zijn nog meer parallelen”, voert Van Rijsbergen aan. “In de benchmark scores we allebei prima. En op tal van vlakken vindt al samenwerking tussen WNWB en WOB plaats”.

Een minder natuurlijke bondgenoot lijkt de TWM te zijn, de waterproducent uit Tilburg die zich tot nu toe altijd verzet heeft tegen de vorming van een Brabants waterleidingbedrijf. De nieuwe directeur van WOB neemt op dit punt voorzichtigheid in acht. “De provincie Noord-Brabant stelt als

Beleid

Van Rijsbergen knoopt op meer punten aan bij het beleid dat onder Jellema bij WOB werd ingezet. Ook hij beschouwt de vorming van een Brabantse waterleidingmaatschappij als een opmaat naar verdere schaalvergroting. WOB had met de Limburgse WML en WG uit Gelderland graag Aquilex willen vormen, maar deze alliantie stuitte op een veto van het Brabantse provinciebestuur dat eerst voorrang aan een fusie binnen de eigen grenzen wilde geven.

Sindsdien is er veel gebeurd. Zowel WML als WG proberen zich nu Nuon van het lijf te houden; de multi-utility die ook bij de watersector probeert een voet tussen de deur te krijgen.

Zowel WML als WG zoeken op hun beurt ook weer naar verbintenissen die hun positie als waterleidingmaatschappij kunnen versterken. Waar in deze carroussel van fusies en overnames nog kansen voor WOB liggen, wordt niet meteen duidelijk. “Na de fusie met WNWB eerst de nieuwe onderneming goed maken”, is vooralsnog het devies van Van Rijsbergen. “Maar we zouden het slecht vinden als het Nuon lukt om in de branche binnen te komen”, voegt hij daaraan toe. “Water hoort bij water. Dat

specialist ook, die voordien ruime ervaring opdeed bij het samenvoegen van waterbedrijven in het Gelderse. Deze kennis zal hij ook inzetten nu WOB voor dergelijke keuzen staat. “Nuon biedt een half miljard voor het water van Gelderland. Dat geld moet ergens worden verdiend. De klant betaalt dus vroeger of later het gelag. Een dergelijke aanpak onderschrijven wij niet. Een product waar niemand in de maatschappij zonder kan, mag niet het onderwerp zijn van handel. Het is onze drijfveer om zonder winsttoogmerk, maar door een bedrijfsmatige en efficiënte opzet water van goede kwaliteit te winnen en te distribueren”. Van Rijsbergen laat zich in dezelfde geest uit. “Wij kiezen voor een zo groot mogelijk maatschappelijk nut, niet voor het maximaliseren van de winst”.

Toekomst

Zonder dat WOB al klaar is voor de verre toekomst, vindt Langendijk dat met de fusie met de partner uit west-Brabant een eerste belangrijke slag wordt binnengehaald. “Als in Noord-Brabant één waterleidingmaatschappij actief is hebben we een bedrijf met een miljoen aansluitingen. Daarmee beschik je over de basisgrootte die nodig is om een behoorlijk investeringspeil op te kunnen brengen. Vanuit die positie kun je dan verder kijken. Nederland houdt drie tot vijf grote waterconglomeraten over. Het lijkt me verstandig om je bondgenoten zo dicht mogelijk bij huis te zoeken. Daar kan door het opzetten van gezamenlijke activiteiten het grootste voordeel worden behaald. Anders gezegd: het is niet vruchtbaar om de waterleidingmaatschappijen van Groningen en Limburg bij elkaar te voegen”, vindt de rechterhand van Van Rijsbergen.

Juist omdat WOB het principe van water-bij-water van harte omarmt, wil het bedrijf zich ook richten op nauwere samenwerking in de waterketen. Een ‘parallelspoor’ dat een heel andere aanpak vereist en zijn eigen wetten stelt. “Het is ingewikkelder”, vindt Van Rijsbergen. “Je zit met meer partijen rond tafel. De gemeenten voor de rioleringen en de waterschappen voor de afvalwaterzuivering. Bovendien heb je het over een vorm van regionale samenwerking waar bij een fusie grotere eenheden in het geding zijn. Dat maakt het organisatorisch lastiger. Maar er is geen alternatief. Nederland is het enige land in Europa waar deze processen zich niet in één hand bevinden. We praten nu met meerdere gemeenten in ons gebied en met een aantal waterschappen

“Met een fusie met WNWB wordt een eerste belangrijke slag binnengehaald”

harde eis dat TWM, WOB en WNWB in elkaar op zullen gaan. Daaraan kan niet getornd worden. Die omstandigheid is ook al geruime tijd in Tilburg bekend.

Misschien dat we op deze basis met elkaar aan tafel kunnen om het overleg een nieuwe start te geven. De eerste contacten moeten overigens nog gelegd worden”.

vinden wij, de rest van de bedrijfstak en ook het rijk. Het zou me verbazen als straks blijkt dat het grootste deel van de branche multi-utility geworden is”.

Tijd voor een kanttekening van P. Langendijk, de interim-bedrijfsdirecteur die sinds kort bij WOB aan de slag is. Een fusie-

en willen kijken wat daaruit kan groeien”.

Langendijk stipt aan dat ook hier een zekere maatschappelijke meerwaarde om de hoek komt kijken. “Wie had ooit gedacht dat we in dit natte landje ooit met verdroging te maken zouden gaan krijgen? Water is een kostbare grondstof waarvan we zo weinig mogelijk dienen te verkwisten. Als partners die gezamenlijk in een kringloop actief zijn

organisatie over zoveel adem beschikt dat ze zonder al teveel haperingen doorgaat op de weg die anderhalf jaar terug werd ingeslagen. “Er zit veel rek in. Op de een of andere manier past de nieuwe cultuur naadloos bij de gedachten die hierover al langer onder de werknemers leefden. Daar investeren we extra in. Er zijn veel trainingen en opleidingen. En communicatie is erg belangrijk, intern en extern. Dat voorkomt ook dat je te

“We zouden het slecht vinden als het Nuon lukt om in de waterbranche binnen te komen”

moet je elkaar uit het oogpunt van waterbeheersing en milieu op een gemeenschappelijke noemer zien te vinden. Dat is een groeitraject. Dan is enige fasering daarbij niet onlogisch”.

Koers

WOB zet de koers organisatorisch al geruime tijd uit op de nieuwe wind die door waterland waait. Meer en meer gelden daar de specifieke mores van de markt. Om hierop een adequaat antwoord te geven probeert WOB de omslag te maken naar een meer klantgericht, flexibel en efficiënt bedrijf dat weet wat er leeft onder de grote en kleine waterverbruikers en de kansen grijpt waar ze zich voordoen. Dit uitte zich onder meer in het opzetten van een afdeling Commerciële Zaken, projectmatig werken, een reorganisatie bij Distributie en bedrijfsbrede discussies over de toekomstvooruitzichten van WOB. Dat het personeel hierbij een grote motivatie aan de dag legde, verbaast Van Rijsbergen niets. Wel dat de

ver voor de troepen uit gaat lopen. Natuurlijk zijn er altijd eenlingen die hier afkerig van zijn, maar ook zij laten zich wel overtuigen”.

Product

Wat de tweehoofdige leiding van de WOB opvalt, is dat de betrokkenheid niet alleen de onderneming geldt maar vooral ook het product. Langendijk beschikt ook over de watertic die onder vakbroeders als een alleszins te tolereren afwijking wordt beschouwd. “Ik vind het fascinerend om te zien dat water in de middeleeuwen amper twee cent per emmer kostte en dat het nu nauwelijks duurder is. Voor dat geld brengen we het nog bij de mensen thuis ook”.

Van Rijsbergen valt hem lachend bij: “Als ik op vakantie ben, koop ik vaak water uit de fles. Ik kijk dan op het etiket wat er allemaal inzit, vervolgens naar de prijs, en denk dan soms: als wij het bij WOB ook zo zouden doen..”.

De nieuwe tweehoofdige directie van WOB, links ir. D. van Rijsbergen, rechts ir. P. Langendijk (foto: Hennie Raaymakers).

Directeur waterleidingbedrijf geschorst

Directeur R. de Jong van Bronwaterleidingbedrijf Doorn is geschorst door de raad van commissarissen van het bedrijf. De Jong zou in april en maart hadelingen hebben uitgevoerd die ‘in ernstige mate strijdig zijn met de belangen van de NV Bronwaterleiding’. Ook is de boekhouding van het waterbedrijf van de jaren 1994 tot en met 1997 in beslag genomen door de FIOD, op verdenking van een onjuiste opgave van de vennootschapsbelasting.

Op 24 mei jl. heeft de opsporingsdienst van de FIOD huiszoeking gedaan bij het waterbedrijf en delen van de administratie meegenomen. De boekjaren 1994 tot en met 1997, waarin de onjuiste opgave van de vennootschapsbelasting gedaan zou zijn, zijn gecontroleerd door een accountant en goedgekeurd door de algemene vergadering van aandeelhouders. De Utrechtse belastingdienst heeft een navorderingsaanslag vennootschapsbelasting opgelegd, waartegen het waterbedrijf in beroep is gegaan.

Volgens de FIOD richt het onderzoek zich ook op directeur De Jong en de andere vennootschappen waarover hij het beheer heeft.

Later heeft de raad van commissarissen informatie ontvangen waaruit volgens de raad blijkt dat De Jong de belangen van het waterbedrijf heeft geschaadt. Ook zou er sprake zijn van ernstige belangenverstrengeling van De Jong. Daarom heeft de raad van Commissarissen hem per 19 juni geschorst als directeur van het waterbedrijf. De raad wil hem, tijdens een nog te organiseren algemene aandeelhoudersvergadering, voordragen voor ontslag. De raad zal zo snel mogelijk een interim-manager aanstellen.

De algemene aandeelhoudersvergadering waarin de jaarstukken van vorig jaar besproken zouden worden, wordt uitgesteld tot na de vakantie omdat de FIOD de administratie in beslag heeft genomen.

De heer De Jong was niet bereikbaar voor commentaar.